

המזרח (התנ"כי) הפרוע

באלקים, מלכת שבא הוא סרט תנ"כי כביכול, שגיבוריו לקוחים מספרים מלכים: כים: שלמה מלך ישראל, בנו רחבעם, מלכת שבא העלילה, לעומת זאת, שאולה מלכו דמינו של חסרטיאי פיירו פרנציסקו ש' שאב, כפי הנראה, את השראתו מסרטי טרזון מן התקופה האילמת. מסתבר כי באלקיס, מלכת שבא (ליליאנה רופו) אהבת את רחבעם, נישאת (?) לו לאחר שקודם לכן עלה לה למלחמה על ישראל. קדמה למלחמה: נסיעה ארוכה של רחבעם בן-שלמה וחברו יששכר לארץ-שבא. הרפתקות מרובות שם, בניניהן: מרוץ סוסים בין רחבעם, באלקיס וגור שבא שבא (מגיית ראשון: רחבעם); התגוששות איתנים, בבית-ייק, בין תחבאק ענק לבין יששכר היהודי (המנצח: יששכר כר!); מאבק אידיאולוגי בין חסיד המלך חמה בשבא לבין רחבעם איש השלום.

הקרב האחרון הזה נערך בשלושה סיבובים. בראשון משכנע רחבעם את באלקיס, הקובעת שלום למרות דרישות יועצים, קוראת לעומתם: "שתקו! אני מיצגת את העם!" בסביבות השני מנצחים מתחריו המלחמה והשבאים ובגניבתם עולים על ירושלים (סימן ההיכר: מגידוד מעל ל"שער העיר), אך ניגפים הודות לעזרתו הצבאית של המלך שלמה. בסביבות השלישי הכל מתפייס, שוכחים את ההרגים והטבחים ובאלקיס שהיתה עובדת לאל-השמש מקבלת עליה את עול עשר-הדיברות.

בוקרים מימי שלמה. כל המאורעות מסמרי השער האלה (ועוד רבים רבים אחרים) מתוארים בסגנון ריאליסטי כל כך עד כי קשה להאמין כי המרטף ברומא רק לפני שנתיים, לא לפני מוסוליני. משחק של ליליאנה רופו בתפקיד מלכת-שבא, אם אפשר לכנותו משחק, הוא סיריה של מי צמזמי-עיתים, לקוחים ישירות מהסרטים ה"אילמים" בתקופה האפילה ביותר.

בתוך הקלחת הזאת, המגיעה כאילו מ"תקופה אחרת, נתקע גם גיגנו (ארבע פסיעות בעננים) צרבי המשמיע (באנגלית דווקא) כמה אמרות-חכמה מאחר שהוא המלך של מה. הוא מוצא אך בקושי את מקומו בסרט מזרח-מרוע זה, בין הבוקרים מימי שלמה, הסרט עלול לשעשע ילדים מכל הגילים, ביחוד את המפגרים שבהם.

על שפת הים

במכוניתו המרופטת, העתיקה והקטנה עד לגיחוף, בא מר אילו, כבן איכיעים, גבה קומה, בעל תנועות משונות במקצת, לבולת את חופשת-הקיץ שלו בכפר קטן על שפת הים, לנוח, לרגוע, באותו מקום מנסים ל"נות, לרגוע, גם קייטנים אחרים. הודות למר אילו, שכונותיו דווקא רצויות, אך ביש מר לו מסרסן, הם זוכים אך במעט מאד מר-גוע.

בעצם, בסופה של אותה פגרה שוב אין איש מן הקייטנים מסביר פנים לאילו ה"מסכן, פרט לאנגליה זקנה שנהנתה הנאה מרובה מן האווירה "הצרפתית" של המקום, וביחוד — ממר אילו החביב.

באיזה אופן הכעים מר אילו את ה"קייטנים" באלפי אופנים, רובם ככולם מבר"חיים ביותר: הוא אהב לשמוע תקליטי ג'אז סואנים דווקא בעת שהאחרים מבקשים שקט. הוא היה חוזר — לא בכונה תחילה, חלילה, — לבית-המלון בשעה מאוחרת ותוך שאון רב, מעיד את כל הקייטנים. הוא גרם, שוב ללא כוונה: לקטטה בעת משחק קלפים, להשקת סירה הימה טרם זמנה, לאינדינטיים בבית-קברות, במגרש-טניס, על שפת-הים.

חניף במת הפנמומימה. כל אלה — ועוד הרבה — מתוארים בפשטות, ברטוב"מסע, ארטי וואריולו וללא סדר דרמטי ומסגרת עיליתית בחופש-שלי של מר אילו, אחד הסרטים הסאטיריים המבדחים ביותר זה זמן רב. זאק טאטי, הממלא את התפקיד המרכזי-מאד של אילו (ואשר גם כתב-החלוקה את התסריט שביימו) מתגלה כי אמן ה"גג", ההלצה הסירטית המתבססת ב"עיקר על פנטומימה, ואשר עליה מושתתות יצירות גדולות-הגדולות האילמים, ביחוד בתקופה האילמת: צ'אפלין, קיטון, לודי, מאקס לינדר. טאטי, שהוא, כצ'פלין, חניף במת הפנמומימה, מלא את סרטו המצאות קומיות מקוריות למאות, רובן ככולן מוצ'לחות מאד.

הסכין המשולהבת מאת ז'אן ז'יט

שיחה עם ויטוריו דה-סיקה

לחם, אהבה, קנאה

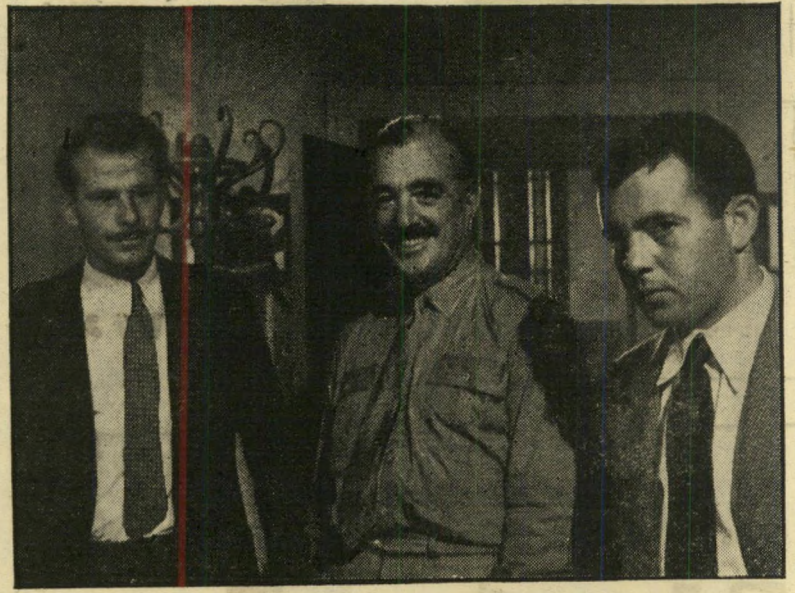
לפני חודש ימים יצא עמוס קינן לאירופה. יחד עם חבר אחר יעבור את היבשת על גבי אופנוע, עד שיגיע לספרים, שם ישחה כשנה. משך שנה זו ישמש עמוס קינן מופר מושטט של העולם הזה, ירווח על רשמיו מדי שבוע בשבוע לקוראים. להלן אחת מרשימותיו הראשונות, ביקור באולפנו של אחד מגדולי הבמאים בעולם הקולנוע האיטלקי.

לא קשה להשיג ראיון עם ויטוריו דה-סיקה. צריך רק למצוא אותו. גם למצוא אותו לא קשה. ראשית, באים לרומא, ברומא יושבים ומתרוצצים שנים או שנים וחצי מיליון אנשים. שואלים מישהו מהם איפה משרד-החוק.

במשרד-החוק אין אף אדם המדבר אנגלית. אפילו לא בלשכת-העיתונות. אבל לב"סוף מקבלים מכתב-המלצה יפה לד"ר אטיליו ד'אונופריו, מנהל צינה ציטה — עיר הסרטים.

ד"ר ד'אונופריו אדיב מאד, מראה לנו את עיר-הסרטים — כולה בנויה קרטון. יפה פיות (וכשאני אומר יפהפיות אינני מתכוון לאלה שאתם מכירים) בקרינוליות מסתובבות מסביב לקזנובה — כאן מסרי"טים את הסרט קזנובה. ומרחוק, מול חז"מות הקרטון של טרויה, ניצב סוסיהעץ שבגה אודיסאוס החכם — כאן מסרטים את מלחמת טרויה. היפהפיות מסתובבות באפס מעשה, ללא כל מיני מחוכים הני הוגים אצלנו, וזה מעורר הרהורים נוגים. אבל דה-סיקה איננו כאן. ד'אונופריו מס' ביר: אנחנו רק בית-מלון. מי שרוצה להשתמש במתקנים שלנו — בא ומשתמש. תוכלו למצוא את דה-סיקה באוניטליה — התאחדות חברות-הסרטים.

באנו לאוניטליה. התרוצצנו שם שבוע.

עמוס קינן, דה-סיקה וקיני האופנוען כי באנגליה לא נתנו לרדת

אולם מאחר שהן עדינות מדי והקשר ביניהן הוא רופף ביותר, יש לשער כי מר אילו לא ייתסף כפלאטל, יהיה כקאביאר השיקספירי לחיך ההמונים של היופ, אך מאכל-תאוה לאינני הטעם.

יומן החדשות מלחמה ג'אוגראפית

בשנים הקרובות ביותר תחריף מאד התחרות בין סרטי-סינמסקופ והשיטות ה"דומות, לבין הסרטים בגודל רגיל, הכרוז דאריל זאנוק, מחשובי מסיקי-הויליבד, כי מסיבת עיתונאים. המלחמה מקבלת צביון גר-אוגרפי: הויליבד עוברת כמעט לגמרי ל"סינמסקופ בעוד שאירופה, העניה יותר ב"

בקצרה

עבד לתאווה — דניאל זילן סובל נוראות בגלל חולשתו לסמים משכרים. גם הצופה. לילי — סרט קטן, עליו חסר יומרות על נערה יתומה המצטרפת ללהקת אמני-קרקס נודדים. תפקיד נחמד המבוצע ב"

דה-סיקה בתפקיד מדוע קרה הנס במילאנו?

פוררה. דה סיקה מתרגש שוב. המאמר רץ אליו שוב. עוד פעם חוזרים על הסצנה הקטנה, אני זוכר כבר כל מלה ממנה. רוברטו ריססו משחק נפלא. דה סיקה מפתה אותו לעבור לצד הוונדרמריה. שו"אל אותו למה כל הצרות. הצעיר אומר שהוא בעד האנושות, אך לבסוף הוא מש"חנע. כולם מבסוטים.

הדרך היחידה

מהי דעתך, מר דה-סיקה, על הכוון בו צריכה ללכת אמנות הקולנוע? רק בדרך הניאוריאליזם, אלה הטוענים כי חלפה שעתו של הניאוריאליזם טועים טעות גמורה. הנס במילנו הוא צורה מסוימת של ניאוריאליזם, כי בתוספת ש"אפקטים סימבוליים. מהיום שהתחילו הב"מאים קסטלני, (רומיאו יוניטה) ויסקונטי, סנסו ואנכי, לאחר המלחמה, בכון זה — נפתחה תקופה חדשה באמנות-הקולנוע איטלקית, שהשפיעה על אמנות-הקולנוע בעולם.

מהי דעתך על הסרטים האמריקאיים? ראיתי כמה סרטים טובים, לפני עשר, עשרים שנה. צירלי צ'פלין הוא שחקן גדול.

מי הם השחקנים הגדולים של איטליה? אנה מוניאני, סילבנה מנגנו, גינה לולובי-ריגידיה.

האם אתם מוצאים חומר בספרות האי-טלקית החדשה? אנו יוצרים את אמנותנו ללא כל קשר עם הספרות שלנו.

מר דה-סיקה, מדוע גמרת את הנס במילנו בתמונה בה עושים כל המשתתפים הש"מימה?

היה סוף אחרי, אך הוא נפסל ע"י ה"צנזורה. הסוף היה כזה — הקבצנים שלי מתרוממים באויר, אחר הם רוצים לרדת. באים לאנגליה — לא נותנים לרדת. אסור. באים לאמריקה — לא נותנים לרדת. אסור. וככה הם מסתובבים כל הזמן.

האם אתה חושב לבוא פה לבקר בישראל?

הייתי מבקר בה ברצון רב. שמעתי עליה רבות. אבוא לבקר בה עם הקבצנים שלי, אם יתנו לנו לרדת.

הצלחה נדירה על ידי לסלי קארון. ארבע פסיעות בעננים — יצירת פאר צנועה, הסנונית הראשונה ועליוה — של הניאוריאליזם האיטלקי.

Advertisement for 'פנמומימה' (Pantomime) featuring the text 'הפנמומימה' and 'חופשתו של מר אילו' (Vacation of Mr. Ailo). It includes a stylized logo and a star symbol.